

in
informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 77/12

Luxembourg, 14. junija 2012

Sodba v zadevi C-618/10
Banco Español de Crédito SA proti Joaquínu Calderónu Caminu

Nacionalno sodišče ne sme spremeniti vsebine nedovoljenega pogoja v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom

Če nacionalno sodišče ugotovi, da obstaja tak pogoj, mora le zavrniti njegovo uporabo

V Španiji lahko sodišča odločajo o predlogih za odreditev plačila zapadlega in izterljivega denarnega dolga, ki ne presega zneska 30.000 EUR, kadar se znesek tega dolga veljavno dokaže. Če je tak predlog vložen v skladu s temi zahtevami, mora dolžnik plačati svoj dolg ali pa lahko temu plačilu ugovarja v roku 20 dni, o njegovi zadevi pa sodišče odloči v rednem civilnem postopku. Vseeno pa španska zakonodaja sodiščem, ki jim je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne daje pravice, da po uradni dolžnosti razglasijo ničnost nedovoljenih pogojev v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom. Tako je preizkus nedovoljenosti pogojev v taki pogodbi dovoljen le, če potrošnik ugovarja plačilu.

Če sme špansko sodišče ugotoviti ničnost nedovoljenega pogoja, ki je vključen v potrošniško pogodbo, mu nacionalna zakonodaja tudi dovoljuje, da pogodbo prilagodi tako, da spremeni vsebino tega pogoja in odpravi njegovo nedovoljeno naravo.

J. Calderón Camino je maja 2007 s špansko banko Banesto sklenil posojilno pogodbo v vrednosti 30.000 EUR za nakup vozila. Obresti posojila so znašale 7,950 %, EOM (letna efektivna obrestna mera) 8,890 %, zamudna obrestna mera pa 29 %.

Čeprav je bil iztek sporne pogodbe določen za 5. junij 2014, je Banesto menila, da se je iztekla pred tem datumom, ker septembra 2008 sedem mesečnih obrokov še ni bilo plačanih. Tako je banka 8. januarja 2009 pri Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell (Španija) vložila predlog za izdajo plačilnega naloga za znesek 29.381,95 EUR, kar je ustrezalo neplačanim mesečnim obrokom, skupaj z obrestmi, ki sta jih stranki dogovorili, in stroški.

To sodišče je izdalo sklep, v katerem je po uradni dolžnosti ugotovilo ničnost pogoja o zamudnih obrestih, ker je bil nedovoljen. Dalje je zamudne obresti iz 29 % znižala na 19 % in zahtevala, naj Banesto še enkrat izračuna znesek obresti.

Audiencia Provincial de Barcelona (Španija), ki mu je predložena pritožba proti temu sklepu, je vprašalo Sodišče, ali direktiva o nedovoljenih pogojih¹ nasprotuje zakonodaji države članice, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki sodišču, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dovoljuje, da bi po uradni dolžnosti presodilo nedovoljenost pogoja, vključenega v potrošniško pogodbo. Dalje je špansko sodišče želelo izvedeti, ali je španska zakonodaja, ki dovoljuje sodiščem, da ne le zavrnejo uporabo ampak tudi da dopolnijo vsebino nedovoljenih pogojev, združljiva z isto direktivo.

Sodišče je v današnji sodbi najprej ugotovilo, da mora nacionalno sodišče po uradni dolžnosti preizkusiti nedovoljenost pogodbenega pogoja v potrošniški pogodbi, če ima za to na voljo potrebne dejanske in pravne elemente. Sodišče je navedlo, da španska zakonodaja sodišču, ki mu je predložen predlog za izdajo plačilnega naloga, ne dopušča, da bi po uradni dolžnosti – čeprav

¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

ima na voljo vse za to potrebne pravne in dejanske elemente – presodilo nedovoljenost pogojev v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom. V teh okoliščinah je Sodišče presodilo, da taka postopkovna ureditev lahko ogrozi učinkovitost varstva, ki ga direktiva o nedovoljenih pogojih želi zagotoviti potrošnikom.

Ob upoštevanju vsega, torej poteka in posebnosti postopka izdaje plačilnega naloga, obstaja nezanemarljivo tveganje, da zadevni potrošniki ne bodo vložili zahtevanega ugovora za ugotovitev ničnosti nedovoljenega pogoja. Nekateri dejavniki bi namreč lahko odvrnili potrošnike od vložitve ugovora (posebej kratek rok, ki je določen za tak ugovor, stroški sodnega postopka v primerjavi z zneskom zahtevanega dolga, nepoznavanje svojih pravic, nezadostnost informacij, ki jih imajo na voljo zaradi omejene vsebine predloga za izdajo plačilnega naloga, ki ga vložijo prodajalci ali ponudniki). Zato je dovolj, da prodajalci ali ponudniki namesto rednega civilnega postopka sprožijo postopek izdaje plačilnega naloga, da bi potrošnikom odvzeli ugodnost varstva iz direktive.

V teh okoliščinah je Sodišče sklenilo, da španska postopkovna zakonodaja ni združljiva z direktivo, ker v postopkih, ki jih sprožijo prodajalci ali ponudniki proti potrošnikom, onemogoča ali zelo otežuje uporabo zaščite, ki se želi z direktivo zagotoviti potrošnikom.

Po tej opredelitvi je Sodišče dalje opozorilo, da v skladu z direktivo nedovoljeni pogoj, vključen v pogodbo, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom, tega ne zavezuje in da pogodba, ki vsebuje tak pogoj, še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez tega nedovoljenega pogoja. Zato je Sodišče ugotovilo, da direktiva nasprotuje španski zakonodaji v delu, v katerem nacionalnemu sodišču, če ugotovi ničnost nedovoljenega pogoja, daje možnost, da spremeni vsebino tega pogoja.

Sodišče je presodilo, da bi taka pristojnost, če bi bila priznana nacionalnemu sodišču, lahko za prodajalce ali ponudnike odpravila odračilni učinek že s preprosto neuporabo nedovoljenih pogojev za potrošnika. Zato bi taka pristojnost zagotavljala manj učinkovito varstvo potrošnikov, kot bi bilo ob zavrnitvi uporabe teh pogojev. Če bi namreč nacionalno sodišče smelo spremeniti vsebino nedovoljenih pogojev, bi prodajalci ali ponudniki še naprej skušali uporabljati te pogoje, če bi vedeli, da lahko sodišče, če bo ugotovilo njihovo ničnost, pogodbo vseeno dopolni tako, da se zagotovi njihov interes.

Zato morajo nacionalna sodišča, če ugotovijo obstoj nedovoljenega pogoja, le zavrniti uporabo tega pogoja, tako da nima zavezujočih učinkov za potrošnika, ne smejo pa spremeniti njegove vsebine. Pogodba, v katero je vključen pogoj, mora načeloma še naprej obstajati brez kakršne koli drugačne spremembe, kot je ta, ki izhaja iz črtanja nedovoljenih pogojev, če je v skladu s pravili nacionalnega prava pravno mogoča kontinuiteta pogodbe.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.